

รายงานการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อการ ประกันสังคมตามมาตรา 40 ศึกษากรณี ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ในพื้นที่เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

รวิวรรณ วัฒนพานิช¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม และความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40 ในการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือผู้ประกอบอาชีพอิสระในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 398 คนเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีทดสอบ (t-test) และ วิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลผู้ประกอบอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 35-44 ปี ประกอบอาชีพค้าขาย ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สมรสแล้ว มีรายได้ 5,001 – 8,000 บาทต่อเดือน อาศัยบ้านเช่า ส่วนใหญ่มีสวัสดิการบัตรทอง และไม่เคยเป็นผู้ประกันตนในระบบ พฤติกรรมของผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีการใช้บริการสวัสดิการบัตรทอง 30 บ่อยที่สุด มีการติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกัน

ตนตามมาตรา 40 จากสื่อโทรทัศน์ มีความสะดวกที่จะจ่ายเงินสมทบ และรับสิทธิประโยชน์ที่ร้านสะดวกซื้อ และต้องการได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์เพิ่ม กรณีรักษาพยาบาล ความคิดเห็นต่อชุดสิทธิประโยชน์มาตรา 40 พบว่า การสร้างหลักประกันที่มั่นคงในการดำรงชีวิต การรับรู้ข้อมูลสิทธิประโยชน์ ช่องทางในการได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และสถานที่ที่สะดวกในการจ่ายเงินและรับสิทธิประโยชน์ มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นผู้ประกันตนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าอาชีพไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการ แต่อายุมีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการ พฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40 เพศ ระดับการศึกษา การเคยเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อชุดสิทธิประโยชน์มาตรา 40 การสร้างหลักประกันที่มั่นคงในการดำรงชีวิต การรับรู้

¹ นักวิชาการประกันสังคม สำนักงานตรวจสอบ สำนักงานประกันสังคม กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลสิทธิประโยชน์ของมาตรา 40 ช่องทางในการได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และสถานที่ที่สะดวกในการจ่ายเงินและรับสิทธิประโยชน์ มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็นผู้ประกันตน

คำสำคัญ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ, ความคิดเห็นที่มีต่อการประกันสังคมตามมาตรา 40

บทนำ

ตลอดระยะเวลาเวลามากกว่า 10 ปี ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่อง สังคมไทยได้เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทสู่เมืองที่เป็นแหล่งขายแรงงานจำนวนมากขึ้น แม้ส่วนใหญ่แรงงานเหล่านี้ ได้เข้าสู่ระบบการประกันสังคมสามารถดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้หลักประกันดังกล่าวได้อย่างมีความสุขในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีแรงงานส่วนหนึ่งได้รับผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่นเดียวกัน ยังอยู่ในภาคนอกระบบกระจายอยู่ทั่วไปทั้งในชุมชนเมืองและชนบท มีรายได้ที่ ไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิตประจำวันไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการของรัฐ ไม่ได้รับการคุ้มครองในกรณีเจ็บป่วย กรณีประสบอุบัติเหตุ หรือกรณีบาดเจ็บอันเนื่องมาจากการทำงาน ไม่มีเงินบำเหน็จยามชรา หรือแม้กระทั่งการไม่ได้รับเงินค่าทำศพในกรณีเสียชีวิต

จากการสำรวจจำนวนแรงงานนอกระบบทั่วประเทศ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่

อยู่ในภาคเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ประกอบอาชีพอิสระ โดยสำนักงานประกันสังคมประมาณการไว้ว่าแรงงานนอกระบบประมาณ ร้อยละ 10 (2.4 ล้านคน) จะสมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 40 และหลังจากการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว แต่จากฐานข้อมูลของสำนักงานประกันสังคม พบว่า ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2554 มีแรงงานนอกระบบทั่วประเทศสนใจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 40 แล้ว คิดเป็นร้อยละ 9.10 ซึ่งยังมีแรงงานนอกระบบอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ตัดสินใจสมัครเข้าเป็นผู้ประกันตนดังกล่าว จึง เป็นภาระที่สำนักงานประกันสังคมจะต้องเร่งทำความเข้าใจให้ทราบสาเหตุปัจจัยหรือเหตุผลและความคิดเห็นของแรงงานนอกระบบเหล่านี้ต่อระบบการประกันสังคมตามมาตรา 40 ว่ามีความคิดเห็นเป็นอย่างไรเพื่อทำการรณรงค์ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง ครอบคลุมถึงแรงงานนอกระบบและ ผู้ประกอบอาชีพอิสระทุกประเภทตามเป้าหมายที่กำหนด ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สิทธิสวัสดิการการรักษาพยาบาลของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของการประกันสังคมตามมาตรา 40 ของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

3. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้สิทธิสวัสดิการรักษายาของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีผลต่อสิทธิประโยชน์ของการประกันสังคมตามมาตรา 40

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ประกอบอาชีพในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 100,570 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น /เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก โดยใช้สูตรของTaro ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 398 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้การศึกษานี้ คือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 3 ส่วน เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40 และเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยได้ผลดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

ผู้ประกอบการอาชีพอิสระในเขตบางพลัด ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ

53.52 มีอายุระหว่าง 35-44 ปีคิดเป็นร้อยละ 34.92 ประกอบอาชีพค้าขาย (รวมหาบเร่/แผงลอย) คิดเป็นร้อยละ 34.92 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 30.15 สถานภาพสมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 57.54 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 8,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 31.16 ที่อยู่อาศัยเป็นบ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 49.25 ส่วนใหญ่มีสวัสดิการบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค คิดเป็นร้อยละ 38.44 และไม่เคยเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมคิดเป็นร้อยละ 61.56

2. พฤติกรรมของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40

พฤติกรรมของผู้ประกอบการอาชีพอิสระส่วนใหญ่มีการใช้บริการสิทธิสวัสดิการบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรคบ่อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.20 มีการติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ และทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันตนตามมาตรา 40 จากสื่อโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 81.70 มีความสะดวกที่จะจ่ายเงินสมทบ และรับสิทธิประโยชน์ที่ร้านสะดวกซื้อ คิดเป็น ร้อยละ 55.03 และต้องการได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์เพิ่ม กรณีรักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 55.28

3. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40

ผู้ประกอบการอาชีพอิสระส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ชุดสิทธิประโยชน์มาตรา 40 ทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยหรือ $X = 3.95$ การสร้างหลักประกันที่มั่นคงในการดำรงชีวิตมีค่าเฉลี่ยหรือ $X = 3.84$ การรับรู้ข้อมูลสิทธิประโยชน์ของมาตรา 40 ช่องทางในการ

ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว (การจ่ายเงิน สมทบ และการรับประโยชน์ทดแทน) และ สถานที่ที่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบและรับ สิทธิประโยชน์ มีผลต่อการตัดสินใจสมัคร เป็นผู้ประกันตน อยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วน บุคคลผู้ประกอบอาชีพแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อ พฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการ ใดบ่อยที่สุด ยกเว้นอายุของผู้ประกอบอาชีพ อิสระ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ บริการของสิทธิสวัสดิการใดบ่อยที่สุด พฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการ ใดบ่อยที่สุด ที่แตกต่างกันส่วนใหญ่ไม่มีผล ต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ มีต่อมาตรา 40 เพศ ระดับการศึกษา การเคย เป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ที่ แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อชุดสิทธิประโยชน์ มาตรา 40 ทั้งหมด การสร้างหลักประกันที่ มั่นคงในการดำรงชีวิต การรับรู้ข้อมูลสิทธิ ประโยชน์ของมาตรา 40 ช่องทางในการ ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว (การจ่ายเงิน สมทบ และการรับประโยชน์ทดแทน) และ สถานที่ที่สะดวกในการจ่ายเงินสมทบและรับ สิทธิประโยชน์ มีผลต่อการตัดสินใจสมัคร เป็นผู้ประกันตน

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ 35-44 ปี ประกอบอาชีพ ค้าขาย ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สมรสแล้ว มีรายได้ 5,001 – 8,000 บาทต่อ

เดือน อาศัยบ้านเช่า ส่วนใหญ่มีสวัสดิการ บัตรทอง และไม่เคยเป็นผู้ประกันตนใน ระบบ

2. พฤติกรรมของผู้ประกอบอาชีพ อิสระ มีการใช้บริการสิทธิสวัสดิการบัตร ทอง 30 บ่อยที่สุด มีการติดตามข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ และทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ ประกันตนตามมาตรา 40 จากสื่อโทรทัศน์ มี ความสะดวกที่จะจ่ายเงินสมทบ และรับสิทธิ ประโยชน์ที่ร้านสะดวกซื้อ และต้องการ ได้รับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์เพิ่ม กรณี รักษาพยาบาล

3. ผู้ประกอบอาชีพอิสระส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นต่อชุดสิทธิประโยชน์มาตรา 40 ทั้งหมด การสร้างหลักประกันที่มั่นคงในการ ดำรงชีวิต การรับรู้ข้อมูลสิทธิประโยชน์ของ มาตรา 40 ช่องทางในการได้รับบริการที่ สะดวก รวดเร็ว และสถานที่ที่สะดวกในการ จ่ายเงินสมทบและรับสิทธิประโยชน์ มีผลต่อ การตัดสินใจสมัครเป็นผู้ประกันตน อยู่ใน ระดับมาก

4. ปัจจัยส่วนบุคคลผู้ประกอบ อาชีพแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ บริการของสิทธิสวัสดิการ ยกเว้นอายุของผู้ ประกอบอาชีพอิสระ ที่แตกต่างกันมีผลต่อ พฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการ

5. พฤติกรรมการใช้บริการของสิทธิสวัสดิการ ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อมาตรา 40 เพศ ระดับการศึกษา การเคยเป็นผู้ประกันตนใน ระบบประกันสังคม ไม่มีผลต่อความคิดเห็น ของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อชุดสิทธิ

ประโยชน์มาตรา 40 แต่การสร้างหลักประกัน
ที่มั่นคงในการดำรงชีวิต การรับรู้ข้อมูลสิทธิ
ประโยชน์ของมาตรา 40 ช่องทางในการ
ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และสถานที่ที่

สะดวกในการจ่ายเงินสมทบและรับสิทธิ
ประโยชน์ มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเป็น
ผู้ประกันตน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา ปรีดีดิติก. (2529). **ทฤษฎีการบริหารองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สมยศ นาวิการ. (2546). **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
Gibson, J.L., et al., (1997). **Organizations**. New York, McGraw-Hill.